

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

КРАСНОНОЖЕНКО Віталія, здобувач вищої освіти спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: Розглянуто особливості надання соціальної допомоги населенню в Україні в умовах воєнного стану. Визначено актуальність теми у сучасному стані. Зазначені основи соціального захисту, якого потребують українці, постраждалі від війни. Проаналізовано систему надання соціальної допомоги українцям, які залишились без житла через війну.

Ключові слова: воєнний стан, соціальний захист, соціальні послуги, громадяни, соціальна допомога.

З моменту початку повномасштабної війни на території України не залишилось не постраждалого від неї українця. Мільйони людей залишились без житла. У такий скрутний момент життя людина потребує допомоги та підтримки, тому тема захисту громадян в умовах воєнного стану є надзвичайно актуальною і дотепер.

Політика соціального захисту завжди відіграє значну роль як у розвитку суспільства, так і в розвитку нації в цілому. Навіть у часи сучасної війни цей напрямок зберігає свою значущість, оскільки потребує великої уваги з боку держави для підтримки незахищених верств населення. Ефективність політики соціального захисту має не тільки вирішальне значення для збереження стабільності та збалансованості суспільного розвитку, але й впливає на рівень національної безпеки. У результаті повномасштабного вторгнення росії на територію нашої країни всі сфери суспільства опинилися під ударом, не виняток і соціальна сфера, яка є відповідальною за турботу про незахищені, малозахищені та вразливі категорії населення. Через воєнний час українці повідомляють про недобросовісних роботодавців, які змушують їх звільнитися з роботи, або йти в неоплачувану відпустку, що також порушує фінансову стабільність та життєздатність населення [1].

Система соціального захисту спрямована на надання допомоги громадянам різними шляхами, причому основним акцентом є надання соціальних послуг. Ще один напрям підтримки – виплата грошової соціальної допомоги. В Україні є

безліч соціальних послуг, які надаються під час воєнного стану. Такі послуги прописані у багатьох нормативно-правових актах. Відповідно до Постанови № 560 надаються такі соціальні послуги як: інформування, консультування, консультативний кризовий телефон; надання притулку, нічний притулок, короткотермінове проживання; екстрене (кризове) втручання, представництво інтересів; підтримане проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю; соціальний супровід сімей або осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах; догляд вдома, догляд стаціонарний, денний догляд, денний догляд дітей з інвалідністю і т.д. [2].

Станом на квітень 2023 року у 2,5 млн громадян України житло зруйновано або пошкоджено внаслідок російської агресії, у понад 170 тис. людей – повністю зруйноване [3]. Можна зробити висновки, що дуже велика кількість населення потребує допомоги та компенсації за свою втрачену, або пошкоджену домівку.

Завдяки диджиталізації в нашій країні, повідомити про тяжкий стан нерухомого майна внаслідок бойових дій можна через портал Дія [4]. У додатку Дія можна знайти усю інформацію стосовно подання заявки на компенсацію за зруйноване житло. Сюди відносяться квартири, приватні будинки, садові й дачні будинки, а також нерухомість, що будувалася. Важливо зазначити, що компенсація не поширюється на нерухоме майно, яке до введення воєнного стану знаходилося на окупованій території. Можливі два варіанти компенсації: грошовий переказ на поточний рахунок зі спеціальним режимом використання або фінансування для будівництва чи придбання нової нерухомості. Важливо зазначити, що грошова компенсація обмежується придбанням будівельної продукції та оплатою будівельних робіт, а саме для самостійного відновлення житла [5].

Отже, соціальний захист для громадян України в умовах воєнного стану надзвичайно необхідний, бо кожна людина не може бути впевненою у завтрашньому дні, особливо під обстрілами ракет.

Література:

1. Курепін В. М. Забезпечення трудових прав в умовах воєнного стану. Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів : тези доп. Всеукр.наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 17 травн. 2023 р.). МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». Вінниця : ХНУВС 2023. С. 316-319.
2. Надання соціальних послуг в умовах воєнного або надзвичайного стану в Україні. Головна | Донецька Обласна Державна адміністрація. URL: <https://numl.org/OpC> (дата звернення: 25.09.2023).
3. Ukrinform. Внаслідок агресії рф зруйновано або пошкоджено житло 2,5 мільйона українців - Верещук. Укрінформ - актуальні новини України та світу. URL: <https://numl.org/OpD> (дата звернення: 25.09.2023).
4. Повідомлення про пошкоджені та знищені об'єкти нерухомого майна. Гід з державних послуг - Гід онлайн Дія. URL: <https://numl.org/OpE> (дата звернення: 25.09.2023).
5. Економічна правда. Компенсація за зруйноване житло: хто може взяти участь у програмі та як вона працює. Економічна правда. URL: <https://numl.org/OpF> (дата звернення: 25.09.2023).

Abstract: *The peculiarities of providing social assistance to the population in Ukraine under the conditions of martial law are considered. The relevance of the topic in modern times is determined. The specified bases of social protection, which are needed by Ukrainians affected by the war. The system of providing social assistance to Ukrainians left homeless due to the war is analyzed.*

Keywords: *martial law, social protection, social services, citizens, social assistance.*

**Науковий керівник – МІКУЛЯК Катерина,
асистент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**